

Pomoz nám, vždyť hyneme!Základ kázání: **Jozue 10:1-15**

1. čtení: Římanům 9:14-28

ÚVOD: Dobře ti tak!

Dobře ti tak. Můžeš si za to sám. Milí bratři, milé sestry, přesně tyto věty jsme jako malé děti slyšeli mnohokrát od našich rodičů a prarodičů, kteří nás – pozor! – milovali nade vše. A přesně tyto věty jsme používali či používáme při výchově našich milovaných dětí. V bezpečném prostředí nechávají rodiče své děti zakusit, že jejich neposlušné chování má svoje důsledky. *Neříkal jsem ti snad stokrát, že nemáš tak rychle utíkat, protože jinak spadneš? Říkal. Ted' pláčeš, ale za to si můžeš sám. Tak se zvedni ze země a příště mě poslechni.*

Všechno má však své meze. I naše výchovné metody. Když jde dítěti o život, pak zachraňujeme. Okamžitě. Hbitě. Mlčky. Nebo s křikem či pláčem. Ale každopádně bez výchovných ponaučení. Na ta totiž není vhodná chvíle. Na pěstování zkušeností typu „*můžeš si za to sám*“ není čas, když jde do tuhého. Extrémní případ: Dítě spadne třeba do potoka – a rodič vytahuje dítě, jak nejrychleji umí. Rozhodně v tu chvíli neříká: *Já jsem ti říkal, že tam nemáš lézt. Ale ty si nikdy nedáš říct. Tak si pomoz sám, jestli to dokážeš.*

I. Odmítnout či přijmout?

V těchto dnech jsme se prokousávali kapitolami knihy Jozue. Já jsem pro dnešní shromáždění vybral první polovinu 10. kapitoly této starozákonní knihy. Pevně věřím, že nám Duch svatý ten biblický text rozevře a osloví nás skrze něj.

Hned v první větě dnešního příběhu slyšíme dosavadní shrnutí knihy Jozue, shrnutí předešlých devíti kapitol.

- ***Adonisedek, král jeruzalémský, se doslechl, že Jozue dobyl Aj a zničil jej jako klatý - jako naložil s Jerichem a s jeho králem, tak naložil s Ajem a s jeho králem - a že obyvatelé Gibeónu uzavřeli s Izraelem mír a jsou nyní mezi nimi.***

Ano, králi, slyšel jsi správně. To všechno se stalo. Jozue v čele celého Izraele přešel hraniční řeku Jordán. Hospodin svůj lid uvedl do zaslíbené země tak, že zázračně přešli koryto řeky suchou nohou. Hospodin totiž tekoucí vody Jordánu zastavil, dokud všechen lid nepřešel. (Joz 3-4) Než Izraelci začali obcházet hradby Jericha, všichni muži se nechali obřezat. A také slavili hod beránka. Bezprostředně po vstupu do země, kterou jim Hospodin daroval, tak potvrdili svou smlouvu s jejich Bohem. (Joz 5) Pak sedm dní obcházeli hradby Jericha za hlasitého trubení polnic, dokud hradby nespady. Následně Jericho, na Boží výslovný příkaz, vyhubili jako klaté. Zničili všechny jejich věci, zabili všechna zvířata a všechny lidi kromě nevěstky Rachab a její rodiny. (Joz 6) Pak dobyli město Aj, jehož obyvatele také vyhubili jako klaté opět na výslovný Hospodinův rozkaz. (Joz 8) Vždyť třeba z knihy Deuteronomium slyšíme:

- ¹⁶ *Ale v městech těchto národů, které ti dává Hospodin, tvůj Bůh, do dědictví, nenecháš naživu naprosto nikoho.* ¹⁷ *Zničíš je jako klaté, Chetejce, Emorejce, Kenaance, Perizejce, Chivejce a Jebusejce, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh,* ¹⁸ *aby vás neučili jednat podle všelijakých svých ohavností, které činili kvůli svým bohům. Prohřešili byste se proti Hospodinu, svému Bohu.* (Dt 20:16-18)

Jericho zničené jako klaté. Aj zničený jako klatý. Co to vlastně znamená: *Zničit jako klaté?* Je to překlad hebrejského slova *cherem*. To slovo znamená *zasvěcení*. Tedy: *Odevzdání svatému, odevzdání Hospodinu*. Tato města tedy byla předána Hospodinu: Tím, že byla zničena a rozvrácena. A tím, že její obyvatelé byli pobiti. Proto si nikdo z Izraelců nesměl vzít z poraženého Jericha vůbec nic, jinak by také propadl klatbě. A to se žel nakonec stalo, když si Akán ulil pro sebe něco z bohatství toho pohanského města. Nakonec za to zaplatil životem, protože se tímto činem stal součástí klatby. (Joz 7)

Bratři a sestry, dobře vím, že tyto biblické texty vyvolávají v mnoha lidech rozčarování a odpor. Pro mnohé lidi jsou naprosto nepřijatelné, nechutné a zvrácené. A to nejen pro lidi nevěřící... Ale právě pro celé zástupy věřících lidí. Někteří ve svém odmítnutí těchto příběhů jdou tak daleko, že tvrdí například: *Izraelci jednali na rozkaz Satana, a ne Hospodina, protože to by Hospodin nikdy nařídil nemohl.* Jiní prohlašují: *Celý Starý zákon je plný krutostí, a proto bychom jej jakožto křesťané měli konečně pustit k vodě. Vzdát se jej. Nečíst jej. Neučit z něj. Nekázat na něj. Však nám bohatě stačí Nový zákon, ne?*

Já naprosto souhlasím s těmi, kteří říkají, že křesťan musí tyto texty odmítnout. Ale v jakém smyslu odmítnout? V tom smyslu, že my nikdy nesmíme napodobovat jednání Jozua a Izraelců.

A nesmíme takové jednání, kdyby k němu došlo, ani schvalovat a obhajovat. A že se to čas od času v našem světě děje: Kmenové konflikty, národnostní nesnášenlivost, občanské války a násilí ve jménu náboženství. Proč to nikdy nesmíme zopakovat? Proč tyto akce Jozua a Izraelců byly naprosto unikátní, tedy neopakovatelné? Protože to tehdy nařídil Hospodin sám. A protože to už nikdy nikomu napříště nenařídí. Co svět bude světem, Hospodin už nikdy nic podobného nikomu nenařídí. Hospodin se zjevil v Ježíši Kristu, který se na kříži přimlouval za své nepřátele (L 23). A který za své nepřátele také nakonec i zemřel. Umíral kvůli své lásce k nim, kvůli své náklonnosti k nám všem. A své učedníky vede k podobnému jednání: K lásce ke všem lidem. K lásce k nepřítelům. (Mt 5) Proto my, jakožto následovníci Ježíše Krista, nikdy ve jménu Krista nesmíme nikoho pronásledovat a zabíjet. A nesmíme takové jednání ani schvalovat. Z toho důvodu odmítáme a distancujeme se od křížových výprav, procesů s čarodějnicemi i náboženských válek katolíků a protestantů, které se táhly od 16. století až do 20. století, když vzpomeneš třeba konflikty irských katolíků a protestantů.

II. Nestyd' se za svého Boha!

Na druhou stranu však platí, že my, křesťané, se nesmíme stydět za Hospodina, našeho Boha. My se nesmíme stydět za jeho slovo, za Bibli, která obsahuje mnoho obtížných pasáží. Ano, tehdy při obsazování zaslíbené země se děly věci, které nám připadají velice kruté. Ale Hospodin je nařídil. Nařídil to všechno Bůh, o kterém věříme, že je svatý a spravedlivý. Opakuji: Svátý a spravedlivý. Vybití Jericha bylo tedy v jistém smyslu trestem za hříchy tamních obyvatel. Vždyť to říká Hospodin už Abrahamovi několik staletí před obsazením zaslíbené země!

- ¹³ "Věz naprosto jistě, že tvoji potomci budou žít jako hosté v zemi, která nebude jejich; budou tam otročit a budou tam pokořováni po čtyři sta let. ¹⁴ Avšak proti pronárodu, jemuž budou otročit, povedu při. Potom odejdou s velkým jméním. ¹⁵ Ty vejdeš ke svým otcům v pokoji, budeš pohřben v utěšeném stáří. ¹⁶ Sem se vrátí teprve čtvrté pokolení, neboť **dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti.**" (Gen. 15:13-16)

A za Jozuových časů byla dovršena míra nepravostí, modlářství a všech různých provinění. Kalich Božího hněvu přetekl. Hospodinova trpělivost přetekla. A tak začal se svým soudem. Nakonec to byl vlastně obraz Božího budoucího soudu celého stvoření. Apoštol Petr říká:

- ⁹ Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. ¹⁰ Den Páně přijde jako přichází zloděj. Tehdy nebesa s rachotem zaniknou, vesmír se žárem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud. ¹¹ Když tedy se toto vše rozplyne, jak svatě a zbožně musíte žít vy, ¹² kteří dychtivě očekáváte příchod Božího dne! V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žárem. (2Pt 3:9-12)

Hospodin má s naším světem obrovskou trpělivost. Nesmírně velikou trpělivost, která však jednou přeteče. A pak přijde soud. Vyvrácení Jericha a vyvrácení Aje, to jsou vlastně varování, že ani Boží trpělivost není bezbřehá a nekonečná. A že máme ze svých hříchů činit pokání, dokud nám k tomu Bůh dává čas. A že máme přijmout Ježíše Krista, uvěřit ve svém srdci, že on nám všechno zlé odpouští, k tomu nám Bůh dává čas. Tehdy Hospodin vykonal svůj soud skrze Jozua. Jednou, až nastane ten správný okamžik, bude Hospodin soudit celý svět skrze Ježíše Krista. Raději tedy stůjme po jeho boku. Buďme s ním, ne proti němu. Buďme na jeho straně, ne na straně jeho nepřátel.

A tak se, bratři a sestry, nestyd'me se za Hospodinovo jednání. Nestyd'me se říkat, že to, co učinil v Kenaanu, bylo jeho výsostné právo. Jakožto Stvořitel celého vesmíru na to měl totiž nárok. A že to jeho jednání bylo spravedlivé a svaté. A o to s větší radostí přijímejme Ježíše Krista, který nás nepřišel zahubit, nýbrž zachránit. (J 3)

III. Nezasloužená pomoc

Když slyšeli obyvatelé Gibeónu, jak naložil Jozua s Jerichem a s Ajem, začali se bát, že dopadnou stejně tak. A rozhodli se pro lest. Lstivě uzavřeli mír s Izraelci. (Joz 9) Vyslali k nim posly, kteří Izraelce přesvědčili, že jsou z dalekých krajů. A že tedy v žádném případě nejsou ohrožením pro Izrael. Mluvíme o době, ve které neexistovaly detektory lži, GPS-ky ani internet. Bylo tedy těžké dozvědět se pravdu: Že Gibeón je ve skutečnosti od tábora Izraelců jen nějakých 30 až 40 km. Izraelci se mohli doptávat Hospodina na modlitbách... To však neučinili, ke své vlastní škodě! To byla obrovská chyba. To bylo velké selhání.

Takže Izraelci s nimi nakonec uzavřeli smlouvu. A smlouva je posvátná věc! Tak posvátná, že platila i v té chvíli, kdy se Jozue dozvěděl, že je ti sprostí Gibeónané prachšprostě podrazili. Izraelská armáda se tedy proti Gibeónu nevydá... Jozue je nevyhladí... Jen z nich učiní otroky Izraele.

A teď konečně přicházíme k našemu dnešnímu textu.

- ***Adonisedek, král jeruzalémský, se doslechl, že Jozue dobyl Aj a zničil jej jako klatý - jako naložil s Jerichem a s jeho králem, tak naložil s Ajem a s jeho králem - a že obyvatelé Gibeónu uzavřeli s Izraelem mír a jsou nyní mezi nimi.***

Když se tedy král pohanského Jeruzaléma dozvěděl, že Gibeónané přešli na stranu Izraele, na chvíli zpanikařil. Gibeón bylo zřejmě největší město v dané oblasti. A teď už je na straně těch okupantů! Proto ten král rychle obeslal další čtyři krále se vzkazem:

- ***4 "Přitáhněte mi na pomoc, at' porazíme Gibeón, neboť uzavřel mír s Jozuem a Izraelci!"***

Všichni museli jednat rychle, dokud Jozue nedotáhne až ke Gibeónu. Dokud se Izraelci drží dál od toho zrádcovského města. A tak:

- ***Oblehli Gibeón a zahájili proti němu boj.***

Gibeónané však nelenili a vyslali k Jozuovi posly s naléhavou prosbou o pomoc.

- ***"Nenechávej své otroky bez pomoci! Pospěš rychle k nám a zachraň nás. Pomoz nám, neboť se proti nám srotili všichni emorejští králové, kteří sídlí v pohoří."***

A v tuto chvíli to začíná být velice zajímavé, bratři a sestry. Uvažujme: Každý schopný a vychytralý vojevůdce by se na ty Gibeónany vykašlal. Tito lidé nedávno obelhali Izrael. Na základě lži s Božím lidem uzavřeli smlouvu o míru. Tak teď si to vyžerou, no ne? Navíc: Pokud emorejští králové oblehli Gibeón a srovnají jej brzy se zemí, budou to dvě mouchy jednou ranou. Gibeón padne a jejich nepřátelé budou notně oslabeni, až se s nimi Izrael pustí do křížku. Izraelci v tuto chvíli navíc nemusí bojovat, takže armáda zůstane čerstvá. Stačilo maličko: Vypovědět smlouvu.

Jenomže Jozue není vychytralý vojevůdce. On je Hospodinův vojevůdce. Hospodinův služebník. Mokrát už za svůj život zažil, že Hospodin, který s Izraelem uzavřel smlouvu, se té smlouvy držel. Byť měl kolikrát mnoho důvodů smlouvu s Izraelem vypovědět. Když Izraelci reptali na poušti, když sloužili zlatému teleti místo Hospodinu, když se spráhli s pohanskými ženami a uctívali jejich božstva, když opakovaně prokazovali svou nedůvěru v Hospodina. Hospodin měl mnoho důvodů vypovědět smlouvu s Izraelem. Ale neučinil to! Protože z jeho strany byla smlouva posvátná a neporušitelná. A tak jim milosrdně odpouštěl poklesky a prohřešky svého lidu.

To samé nyní učinil Jozue. Jednal proti zdravému selskému rozumu. Učinil to, za co by se mu Alexandr Veliký vysmál, a za co se mu Ceasar poškleboval. Ale učinil to, co bylo správné v Božích očích. Rozhodl se pomoci Gibeónanům. Rozhodl se je zachránit ze smrtelného, nepřátelského sevření. Ano, byla to strategická chyba! Ale bylo to správné rozhodnutí! Vždyť ho v tom nakonec Hospodin nenechá samotného. Vždyť mu jeho Bůh pomůže.

Bratři a sestry, právě zde se Jozue velice podobá Pánu Ježíši Kristu. Copak on nás nezachránil naprosto nezaslouženě, tedy z milosti? Copak on nás nevysvobodil ze smrtelného ohrožení těch nejkřutějších nepřátel, které bychom nikdy sami neporazili? Copak nás nevyrvál ze spárů těch tří králů: Hříchu, smrti a ďábla? On, cele oddaný Hospodinu, učinil všechno pro to, abychom my byli zachráněni. A my jsme si přitom ani neškrtli, tak jako Gibeónané. Ano, byla to strategická chyba, nechat se pověsit na kříž. Ale bylo to správné v Božích očích. A Hospodin ho v tom samotného nenechal. Třetího dne jej vzkřísil z mrtvých a povýšil jej na nejvyššího velitele celého stvoření.

Není tedy vůbec divu, že v Jozuovi církev od počátku spatřovala předobraz našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, který nás podivuhodně zachránil. Pána Ježíše, který však také jednou bude spravedlivě soudit celý svět.

IV. Prosit o pomoc není trapné

A ještě mě napadá jedna otázka: To těm Gibeónanům nebylo blbé prosit Jozua o pomoc? To jim nebylo trapné dožadovat se zastání u toho, kterého před nedávnem podrazili? Možná bylo, možná nebylo. Každopádně jim šlo o život. A v takovém případě jdou všechny okolky stranou. Když člověku jde o život, pak úplně jinak reaguje tváří v tvář nebezpečí.

Už jsem mnohokrát zažil, že na smrtelné posteli člověk prosí Boha o pomoc a o slitování, o odpuštění hříchů a o záchranu. Tito lidé vědí dobře, že se jim mnoho věcí v životě nepodařilo. A že i Hospodina často opouštěli. A přesto jim není trapné prosit jej o milost, o slitování, o pomoc. Protože prostě nemůžou jinak.

Najednou se Hospodin stává jejich jedinou skutečnou nadějí, v životě i ve smrti. A pevně věřím, že tato upřímná volání o pomoc Hospodin slyší a reaguje na ně. Že jim v tu chvíli neříká: *Dobře ti tak. Můžeš si za to sám. Pomoz si sám, člověče.* Ne, to jistě náš milosrdný Pán neříká, protože přece jde o život!

Bratři a sestry, mnohokrát jsme slyšeli z kazatelny, že je dobré mít s Pánem Ježíšem celoživotní vztah. A že není dobré volat k němu jen tehdy, když je nejhůř. No, dnes na to zapomeňme! Protože i takové volání Hospodin už mnohokrát slyšel a vyslyšel. Na takové zoufalé dožadování se pomoci mnohokrát odpovídal. On totiž není jen svatý a spravedlivý Bůh. On je také a především milostivý Pán.

Bratři a sestry, dnes jsme tedy viděli v Jozuovi předobraz Pána Ježíše. Příště se k tomuto biblickému oddílu ještě vrátíme. Pokusíme se z něj vyčíst čtyři zásady správného vedení duchovního boje.

Modleme se: *Pane Ježíši Kriste, prosíme tě o pomoc, tak jako Gibeónané prosili tehdy Jozua. My totiž věříme, že nám pomůžeš. Vstup do našich každodenních malých i velikých zápasů. Dodej nám sil, podpírej nás. Víme, že si tvou náklonnost a pomoc nezasluhujeme. A přesto jsme přesvědčeni, že nás máš rád. A že na základě své lásky k nám s námi budeš jednat. A tak tě prosíme za všechny lidi kolem nás, aby tě poznali jako mocného přítele a záchránce, dokud je čas. Amen.*